O CARTE DE BLESTEM DE LA 1772

ANGHEL POPA

Ein Fluchbrief von 1772

(Zusammenfassung)[*]

Im Frühling des Jahres 1772 ist ein Grenzstreit zwischen dem Kloster Woronetz und dem moldauischen Grossgrundbesitzer Vasile Balş ausgebrochen.

Der Abt des Klosters, Macarie, beschwerte sich bei dem Metropoliten Gavril darüber, dass Vasile Balş sich einen Teil eines dem Klostergut gehörenden Grundstücks widerrechtlich zu eigen gemacht hätte. Aus Angst davon, dass die einheimischen Bewohner, die die alte Grenze kannten, des Grossgrundbesitzers zugunsten lügen würden, überzeugte Macarie den Metropolit, ihm einen Fluchbrief zu geben. Damit wollte der Abt alle davor warnen, falsch zu schwören. Der Brief wurde in kyrillischer Schrift geschrieben. Der Verfasser dieses Artikels hat uns den Text in lateinischer Schrift zur Verfügung gestellt.

Schlüsselwörter- und ausdrücke: Fluchbrief, Kloster Woronetz, Vasile Balş, Klosterabt Macarie, moldauischer Metropolit Gavril.

În primăvara anului 1772, s-a iscat un conflict de hotar între Mănăstirea Voroneţ şi stolnicul Vasile Balş, mare proprietar de moşii din Moldova.

Stareţul acestei mănăstiri, egumenul Macarie, reclamă Mitropolitului Moldovei, I.P.S. Gavril, următoarea situaţie conflictuală: stolnicul, proprietarul moşiei Stupca, din ţinutul Sucevei, care se afla în hotar cu moşia Drăgoieşti, aparţinând Mănăstirii Voroneţ, a încălcat, considera cuviosul părinte, hotarul de drept al moşiei mănăstireşti, însuşindu-şi o parte din suprafaţa acesteia. Ca urmare, stareţul a căutat dreptate la Divanul domnesc, care a stabilit trimiterea de hotarnici la faţa locului pentru a face cercetări şi a stabili adevărul.

Teama că martorii, locuitorii ce cunoşteau vechiul hotar al moşiei, nu vor spune adevărul, îl determină pe stareţ să ceară mitropolitului o *Carte de blestem*, prin care

[*] Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXI**, *1* (42), p. 261–262, Bucureşti, 2014

BDD-A32890 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:22 UTC)

aceştia să fie ameninţaţi, în numele lui Dumnezeu, că dacă vor jura strâmb, vor suporta urmările celor mai cumplite blesteme, ei şi familiile lor.

Mitropolitul Moldovei, I.P.S. Gavril, a dat curs cererii stareţului, eliberându-i o astfel de *Carte*, în 3 aprilie 1772.

Scrisă cu alfabet chirilic, *Cartea de blestem* are următorul conţinut[1]:

„Gavril, cu mila lui Dumnezeu
arhiepiscop şi mitropolit al Moldovei

† Înştiinţare facem, cu această carte a noastră de blăstăm, pentru o moşie a mănăstirii Voroneţul, anume Drăgoieşti, de la ţânutul Sucevii, ce să hotărăşte cu moşiia Stupca, a dum[nealui] stolnicul Vasile Balş, pentru care arătându-ne cuvioşiia sa Macarii, egumenul acei mănăstiri, cum că s-ar fi împresurând o bucată de loc de cătră dumnealui stolnicul, trecând cu stăpânirea mai mult piste hotarul moşiei sale, şi fiindcă s-au rânduit şi hotarnici ca să cerceteze pricina aceasta, cuvioşie[a] sa, numitul egumen, spre dovada dreptăţii şi a adevărului, au cerut de la noi această carte de blăstăm asupra acelora oricarii din lăcuitorii şi din împregiuraşi vor fi ştiind hotarul acestor moşii, pe unde au umblat din veac, şi în ce chip s-au urmat stăpânirea despre amândoo părţile. De nu vor mărturisi adevărul în frica lui Dumnezeu, ce cu nedreptate vor tăgădui, cum şi asupra hotarnicilor de nu vor urma cu dreptate la hotărârea acestor moşii, pre cât le va da cunoştinţa, ce părtinind vreunii părţi, de vor face hatâr şi strâmbătate, unii ca aceia să fie blăstămaţi de Domnul Dumnezeu şi de Preacurata a Sa Maică, de slăviţii 12 apostoli şi de 318 sfinţi părinţi de la soborul Nicheii, în viaţa lor procopseală să nu vadă, ostenelele şi sudorile lor să fie spre pierzare şi înger nemilostiv să stea împotriva lor în toate zilele vieţii lor. Hierul, pietrile să nu putrezească şi să se răsipească, iar trupurile lor să stea întregi şi după moarte nedizlegate şi de cătră smerenia noastră să fie blăstămaţi.

Iar de vor urma dreptăţii, în frica lui Dumnezeu, să fie iertaţi şi blagosloviţi. Amin. 1772 ap[rilie] 3.

Gavril, Mitropolit al Moldovei"

[1] Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale Suceava, Colecţia de documente, Fond nr. *35*, Pachetul IV, documentul 93, f. 1.

BDD-A32890 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:22 UTC)